

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 732. Inventarium, de quo hic, quid sit, quæ ejus faciendi necessitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

illis deliberatio. *L. 8. ff. l. 2. §. 22. c. de jur. delib.* Item hæredibus omnibus tam institutis quam substitutis, aut etiam ab intestatò venientibus *L. 10. ff. §. l. 19. c. de jur. delib.* Item conceditur tam majoribus, quam minoribus & pupillis, quorum nomine curator & tutor deliberat. *cit. §. 5. junctâ l. 7. §. 5. ff. de minorib.* Item hæredibus hæredis; ita ut non tantum sui, sed etiam extranei hæredes, transmissione Justiniana instante, annali tempore ad deliberandum concessò decedentes, et si scientes hereditatem sibi delatam, & urgentibus creditoribus tempus nullum petierint, jus deliberandi transmittant ad hæredes, iisque spatium, quod superest pro deliberando & adeunda vel omittenda hereditate, relinquunt. *L. 19. in fin. c. de jur. delib.* Lauterb. *ibid.* §. 4. & 6. Muller. *ibid.* *ib.* §. 3. *lit. a.* intra quod spatium hæres, in quem facta transmissio, tenetur adire, aliàs repellitur. *cit. l. 19.* Muller. *l. c.* Si autem hæres institutus ante vitâ decesseris, quam se hæredem institutum cognoverit, adeoque priusquam tempus ad deliberandum petere potuerit, nullo modo transmittit dictum jus. Muller. *ibid.* sed illius hæredi consulitur per restitutionem in integrum ex persona defuncti illi concedendam. *L. 86. ff. de acquir. vel omit. hered.* Carpz. *ibidem.* num. 10. Brunem. ad *L. 7. c. de jur. delib.* num. 4. Lauterb. *ibid.* §. 4.

Quæst. 731. Quinam sint effectus hujus facultatis deliberandi concessæ.

REsp. Sunt ferè sequentes. Primus, quòd durante illo tempore deliberationis, creditor hæreditarius pignus sibi à defuncto relictum distrahere nequeat; neque hæres deliberans propterea suo nomine conveniri. *L. 30. §. 71. ff. ad S.C. Trebell.* Lauterb. *l. c.* §. 7. Secundus; quòd hæres nihil in bonis hæreditariis agere, vel actiones exercere, aut quicquam de iis alienare possit, nisi causâ cognitâ, & cum decreto Magistratûs. dum v. g. quædam ex bonis hæreditariis deteriorarentur, vel hæreditati redderentur onerosa. Lauterb. *l. c.* vel etiam æs alienum sub pœna aut pretiosis pignoriibus deberetur; aut necessitas vel summa utilitas aliud exigeret. *L. 5. 6. 7. de jur. alien.* quò etiam referri alimenta filio deliberanti debita, ait Lauterb. *l. c.* per *L. 9. ff. eod.* Tertius; quòd, si tempore concessò ante voluntatis declarationem hæres non repudiet hæreditatem, eandem adiuve censetur, & omnibus defuncti creditoribus in solidum teneatur. *cit. l. 22. §. 14.* licet in hoc casu, adita etiam hæreditate, sibi consulere possit beneficio inventarii; cum nemo, nisi cum inventario adire velle hæreditatem præsumatur. *cit. l. 22. §. 2. & ibi.* Brunem. num. 10. Lauterb. *l. c.* ita ut, si inventario factò eam adierit, non teneatur creditoribus vel legatariis ultra vires hæreditatis, de Lugo. *de 7. §. 7. Tom. 2. d. 24. num. 228.* Si tamen substitutus hæreditatis aditionem postulasset, & hæres intra tempus definitum eam non adierit, & se pro hærede non gesserit, repudialle eam censetur, ita ut ad eam admittatur. *L. 69. ff. de acquir. vel omit. hered. & ibi.* Brunem. n. 4. ita ferè Lauterb. *l. c.*

Quæst. 732. Inventarium, de quo hic, quid sit, quæ ejus faciendi necessitas.

REsp. Inventarium (quod pluribus quoque aliis nominibus venit, ut videre est apud Muller. in *ff. de jur. deliber. ib. §. 4. lit. a.*) hæreditatis, seu pro ut distinctum ab aliis inventariorum

speciebus (quales sunt inventaria, dotale, curatorum, tutorum, creditorum, Fiscii, usufructuarii, orphanotrophorum, Prælatorum, aliorumque, qui rationes suæ administrationis conficere debent, de quibus Hunn. in *encycloped. Jur. p. 4. tit. 17. c. 1.*) sic breviter cum Gl. in *Auth. de hered. falcid. c. 1. §. si verò adsum.* definiti potest: scriptura, in qua res inventæ in hæreditate defuncti describuntur. explicatiùs verò, quòd sit scriptura seu solenne instrumentum ab hærede rite & iusto tempore confectum, res omnes in hæreditate repertas exhibens, sine periculo hæredis, seu eum liberans ab onere hæreditario. ita ferè Muller. *l. c.*

2. Dicitur primò: *scriptura seu instrumentum*, utpote quod rite & solenniter conditum probationem facit, & inter instrumenta publica numeratur. *L. fin. §. fin. autem, c. arbit. tutel.* Muller. *l. c.* adeoque, ut Idem. *Th. 56. lit. β.* Regulariter pro eo est præsumptio. Ad legitimam autem & solennem ejus confectionem requiruntur sequentia. Primò regulariter confici debet per Notarium. *L. fin. §. 2. c. de jur. delib.* & quidem juxta Recept. Imper. de anno 1512. *tit. de Notar. §. 15.* Lauterb. in *ff. eod.* §. 11. Vel saltem in præsentia Notarii publici. Hunn. *l. c. c. 2. n. 28.* Tholof. *Syntag. Jur. L. 46. c. 3. n. 10.* Muller. *l. c. ib. §. 5. lit. δ.* ubi: ex juris necessitate adhibendus est Notarius; cum solâ testium præsentia suppleri nequeat. *L. fin. §. 2.* Secundò vocatis & præsentibus creditoribus, legatariis, fideicommissariis, de Lugo. *loc. paulo post. citand.* Hunn. *l. c.* Schneidev. ad *§. extraneis. Inst. de hered. qual. n. 13.* dum nimirum, ut ait Lauterb. §. 3. citatâ pro hoc *Novel. 1. c. 2. §. 1.* hæres veretur propter creditores & alios non solum damnificari, sed etiam nihil indelucrari. quamvis addat, hodieum non solere vocari legatarios & creditores, dum dictum periculum non subest. Tertio loco eorum, si absint, adhibitis tribus testibus idoneis. Jafon. ad *cit. L. fin. num. 4.* Sichard. *ibid. num. 4.* Hunn. *l. c.* in eadem Civitate substantiam possidentibus. Lauterb. *l. c.* Unde satisfacere possint, si aliquid sinistrè fieri permiserint, ut de Lugo. Quarto in locis multis necessariò adhibitis insuper juratis rerum æstimatoribus ad quantitatem patrimonii investigandam teste Lauterb. Quintò requiritur, ut absoluto inventario hæres propria manu subscribat, & fateatur hanc esse quantitatem hæreditatis, omnia in eo inventa sine dolo & fraude conscripta. et si scribere nesciat, adhibito ad hoc loco sui Notario ad hoc specialiter rogato, vel saltem alio Notario, qui subscriptioni alterius intersit; ipso hærede signum crucis apponente *cit. L. fin. & Novel.* quo tamen non appposito, non vitiabitur inventarium, ut Lugo cum Molin. Quamvis hæc subscriptio reliquaque dictis LL. requisita hodieum ubivis locorum non ita accuratè observentur, sed in plurimis locis specialia statuta aliæque consuetudines inveteratæ vigeant teste Lauterb.

3. Dicitur secundò: *iusto tempore confectum*: quod, dum hæredes sunt præsentés & hæreditas præsens, est trium mensium à die scientiæ delatæ hæreditatis, & non à die aditæ hæreditatis. Muller. in *ff. de jur. deliber. ib. §. 4. lit. y.* citatis Coler. de *process. execut. p. 2. c. 3. num. 398.* Carpz. *p. 3. c. 33. d. 13.* &c. computando singulos menses per dies. 30. quod spatium regulariter in Jure civili appellatione mensis intelligitur. *Auth. jubemus. c. de iudiciis;* ita ut cœptum confici intra primum mensem intra duos reliquos absolvatur. *cit. L. fin. §. 1. 2. & 11. c. de jur. delib.* nisi adit legitimæ impedimen-

pedimentum absentia, carceris, morbi. de Lugo *cit. d. 24. num. 234.* qui tamen terminus inchoationis inventarii peremptorius non est, ut Perez in *cod. de jur. delib. num. 4.* Lauterb. *ibidem. §. 15.* Muller. *l. c.* citatis aliis; sed adhuc profuturum dictum tempus, etsi non cæperit intra 30. dies. Lugo. *l. c.* cum Molin. *d. 218. §. dubium est.* communem dicente. Si verò hæredes absentes sunt, aut hæredias, vel saltem major ejus pars, ut de Lugo, alibi sita, perficiendum inventarium intra annum. *cit. l. fin. §. 2.* numerandum à tempore mortis testatoris, ut Lauterb. *§. 12. &* ut Idem, si bona sita in diversis locis, tempus hoc determinandum arbitrio Judicis; cum etiam hoc tempus ex juxta causa prorogari possit. Carpz. Lauterb. Muller. *LL. cit.*

4. Dicitur tertio: *confectum ab hærede*: de jure namque civili conficere inventarium ejusque beneficio uti possunt regulariter hæredes omnes (exceptiones tamen aliquas vide apud Brunem, *ad cit. l. fin. num. 69.* Berlich. *decis. 160. num. 32.* Mynf. *cent. 2. obs. 92.*) sine discrimine, siue sint sui, siue extranei: siue legitimi, siue testamentarii: siue instituti, siue substituti: siue ex parte, siue ex alfe. uti hæc habentur in *cit. l. fin.* siue sint fiduciarii seu fideicommissarii. Arg. *§. 4. & 7. Inst. de fideicom. hered.* & in specie etiam Ecclesia & fiscus. Stryck. *de candel. testam. c. 22. memb. 2. §. 3.* Lauterb. *§. 10.* Item hæres hæredis, si hæreditas transmissa sit, inventarium inchoatum perficere, vel tempore nondum elapso, inchoare potest. Arg. *l. 7. §. 1. ff. de acquir. velomit. hered.* Possè etiam hæredem conficere inventarium, etiam si testator confectioem prohibuerit, Arg. *l. 5. ff. de legat. 1.* ait Lauterb. *cit. §. 10.* ubi etiam, quòd hæredibus atate vel alia ratione impeditis, eorum nomine fieri possit per curatores, tutores; quin & hos ad hoc teneri dicit.

5. Dicitur quartò: *res omnes in hæreditate reperi- tas exhibens.* Siquidem omnia ad hæreditatem spectantia (siue hæres eorum habeat dominium plenum, siue minus plenum: siue revocabile, siue irrevocabile: siue verum, siue fictum: siue directum, siue indirectum: siue jus in re, siue jus ad rem) inventario specificè inseri debent juxta *cit. l. fin. §. 2.* Lauterb. *§. 11.* ita ut, si quid omisum bona fide, puta ex ignorantia vel inadvertentia, inventario de novo adjiciendum; si verò dolosè quid, quòd hæreditatem auget, (secus, si eam minuat, ut æs alienum) celatum vel subductum, id in duplum restituendum, vel hodiernis moribus simplum, & dolosè subducens arbitrarè puniendus. *cit. l. fin. §. 10.* Lauterb. *l. c.* Muller. *l. c. th. § 6. lit. n.* & in specie, si celatum vel subductum inventario fuerit legatum seu res legata, hæres veniat privandus falcidia, ut Muller. *l. c. lit. ?.* uti & si conjux superstes subduxit, præter restitutionem privanda usufructu secundum jus provinciale ei competente in bonis defuncti acquisito, ut idem. Atque ita in specie inferendæ sunt res, tam mobiles, ut pecunia parata, suppellex domestica, annuli, panni, linteamina, vestes, frumentum, animalia, & inter hæc res deposita & pignori data (quamvis de rebus defuncto commodatis aut depositis adnotare eas, necessari- um non esse, etsi tutius dicat de Lugo de *7. & 7. rom. 2. d. 24. num. 235.*) quàm immobiles, ut aedificia, castra, agri, vineæ, sylvæ, piscinæ, stagna &c. designanda per duos proximos confines terminos juxta *L. forma ff. de censib.* Item res incorporales, ut sunt jura servitutum venandi, patronatus, ope-

ra, rustica, decimæ, jurisdictio, ususfructus, feuda, petiones, nomina seu debita & credita eorumque scripturas aliave jura activa & passiva ei competentia. Gail. *l. 2. obs. 10.* Mynf. *cent. 1. obs. 69. num. 12.* Muller. *l. c. lit. a.* fructus etiam jacente hæreditate percepti, & accessiones (intellige tam in mobilibus, quàm immobilibus aliisque factæ hæreditati. de Lugo. *l. c.* Muller. *cit. th. § 6. lit. a.* citans Bachov. *ad Treutl. vol. 2. d. 12. th. 8. lit. f.*

6. Dicitur denique. *sine periculo hæredis. seu liberans à periculo*: cujus declaratio paulò post dabitur, ubi de commodis inventarii.

Quest. 733. *An & quando hæres teneatur conficere inventarium, & num testator necessitatem faciendi inventarium remittere possit?*

1. Resp. primò: quamvis per se & regulariter loquendo nullus teneatur aut cogi possit ad faciendum inventarium, præsertim dum certò constat, quòd hæreditas pro omnibus debitis sufficiat, vel hæres sit solvendo, ita ut nulli aliquid damni immineat; eò quòd inventarium sit beneficium principaliter introductum in favorem hæredum; nemo autem teneatur uti favore & privilegio concessio; ut cum communi AA. qui passim dicunt, possè hæredem inventarium omittere, si velit Reiffent. *h. t. num: § 11.* nihilominus tamen etiam, quia in ad-eunda hæreditate sæpe occurrunt difficultates & pericula, ad ea declinanda, uti etiam propter publicum interessè conficere inventarium hæredes coguntur. Tholof. in *synag. jur. l. 46. c. 3. num. 12.* Lauterb. *l. c. §. 10.* Reiffent. *l. c.*

2. Resp. secundo: necessariò tamen conficiendum inventarium in sequentibus casibus. Primò tutores, curatores, casu quo eorum cura commissi pupilli, minores, prodigi, amentes, furiosi hæredes sunt, facere debent inventarium; & si id non faciant, debent non tantum illi, cujus curam gerunt, sed etiam creditoribus ultra vires hæreditatis satisfacere, si damnum inde oriatur; eò quòd, qui præstandorum obligationem habent, ad inventarii confectioem teneantur. Arg. *l. 1. ff. de tutel. & rat. distrab.* quamvis pupillis & minoribus contra tutoris & curatoris negligentiam succurratur per restitutionem in integrum. *novel. 1. c. 4. §. 1.* Lauterb. in *ff. de jur. delib. §. 10.* qualiter etiam succurri minori, si modo illegitimo, aut planè non conficiat inventarium, maxime, dum ob inconsultam facilitatem atatisque lubricum damnosam adivit hæreditatem omisso inventario; secus, si dolo id fecerit, ut prætextu atatis in hæreditate, siue opulenta, siue damnosa impunè grassaretur, tradit Muller. *l. c. th. § 4. lit. e.* Verùm hæc necessitas conficiendi inventarii, quæ ratione administrationis officiique publici à lege inducta est, & communis omnibus illis, qui Juris imperio defensionem testamentariam in defectu aliorum suscipiunt, quales sunt Magistratus, Episcopi diocesani, Abbates &c. distincta est ab ea, de qua hic quaritur, nimirum quam quis privatus habet, aut hic & nunc habere potest ratione sibi obvenientis hæreditatis in ordine ad securam, tam respectu sui, quàm aliorum aditionem illius.

3. Secundo tali proinde necessitate conficiendi inventarii tenentur hæredes, vel iis invitis Judex ex officio, quando est periculum, ne illo omisso cohæ-